

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/47

KARAR NO : 1989/47

ÖZET : Sıkıyönetim askeri mahkemesince duruşmanın tatiline karar verilen davanın 1402 sayılı Kanununun 23/son. maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : İzzet Akıllı

O L A Y : Suç tarihi olarak 1978-1979 yılları gösterilmek suretiyle sanık İzzet Akıllı ve arkadaşları hakkında, Türk Halkını Silahlandırarak birbirini aleyhine mukateleyle teşvik ettikleri ve bunun sonucu kıt'at meydana geldiği ileri sürülerek Türk Ceza Kanununun 149/1-2. maddesine göre tecziyeleri için, Erzurum-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 25/2/1980 günlü iddianamesiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Gene sanık İzzet Akıllının ideolojik nedenle Selahtin Özaktaşın öldürülmesi olayına katıldığı ileri sürülerek Türk Ceza Kanununun 149/1-2. maddesi gereğince tecziyesi için Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 9/6/1980 günlü iddianamesiyle ayrı bir kamu davası açılmıştır.

Erzurum-Ağrı-Kars-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi : 15/6/1983 gününde, E.1980/257, K.1983/114 sayı ile, sanıklardan kimisinin beraatına, kimisinin mahkûmiyetine, ezcümle sanık İzzet Akıllı'nın Türk Ceza Kanununun 141/1. ve 173/son. maddeleri uyarınca mahkûmiyetine karar vermiştir.

Bu kararın mahkûm olan sanıklar tarafından temyiz edilmesi üzerine Askeri Yargıtay 4. Dairesi 22/5/1984 gününde, 190/166 sayıyla, özetle sanıklar hakkında Türk Ceza Kanununun, 168. maddesinin uygulanması gerekirken 141/1. maddenin uygulanarak ceza verilmesi suretiyle, suç vasfında hataya düşülmesi yersiz olduğundan sözederek hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Erzurum-Ağrı-Kars-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 27/3/1986 gününde, E.1980/483, K.1986/40 sayıyla, 33 sanıklı birleştirilen davada özellikle Dev-Yol sanığı olan İzzet Akıllı'nın Türk Ceza Kanununun 146/3, 173/3, maddelerine göre mahkûmiyetine karar vermiştir.

Bu kararın gerek sanıklar tarafından temyiz edilmesi, gerekse resen temyize tabi olması itibariyle dosya kendisine gelen Askeri Yargıtay 2. Dairesi 4/11/1987 gününde, 414/605 sayı ile; ezcümle sanık İzzet Akıllının Türk Ceza Kanununun 146/1. maddesi yeri -

.../....

in

ne 146/3 maddesi uyarınca tecziyelerini yasaya aykırı görerek, kazanılmış hak saklı tutulmak üzere, hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Erzincan 3.Ordu Sıkıyönetim 1.Nolu Askeri Mahkemesi: 27/5/1988 gününde, E.1987/97, K.1988/19 sayı ile; sanık İzzet Akıllı'nın kazanılmış haklı saklı kalmak üzere Türk Ceza Kanununun 146/1.maddesi uyarınca mahkûmiyetine karar vermiştir.

Bu karar Askeri Yargıtay 2.Dairesinin 7/12/1988 gün, 749-737 sayılı ilâ-mıyla onanmıştır.

Bu onama kararına karşı Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın itirazı üzerine Askeri Yargıtay Daireler Kurulu 16/3/1989 gününde, 61/75 sayı ile ;(daha önce Yargıtay ikinci Dairesinin 4/11/1987 gün, 414/605 sayılı bozma ilamı üzerine sanığın bozmaya karşı savunmasının,aramaya rağmen bulunamadığından, alınmadan karar verildiği anlaşılacakla, sanık hakkında verilen ceza bozmaya konu olan cezadan, müstesap hakkın uygulanmasına rağmen daha ağır olmasına göre, sanığın giyabında karar verilmesi 353 sayılı kanununun 227.maddesinin değişik son fıkrasındaki amir hükmün ihlâli olup, savunma hakkının kısıtlanması sonucu doğurduğundan, Baş Savcılığının itirazının kabulü ile Askeri Yargıtay 2.Dairesinin 7/12/1988 gün 749/737 sayılı onama kararının kaldırılarak 3.Ordu Komutanlığı 1.nolu Askeri Mahkemesinin sanık İzzet Akıllı hakkında kurduğu 27/5/1988 gün 1987/97-1988/19 sayılı mahkûmiyet hükmünün usul noktasından bozulmasına) karar vermiştir.

Bu bozma üzerine Erzincan 3.Ordu Komutanlığı Sıkıyönetim 1.nolu Askeri Mahkemesi sanığın savunmasını alabilmek için kendisini uzun süre aramış ve bulunmaması üzerine 23/8/1989 gününde 1989/13 esas sayı ile; 353 sayılı kanunun 162/2 maddesi uyarınca sanık İzzet Akıllı hakkındaki duruşmanın tatiline ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 23.maddesi uyarınca dosyanın görevli Kars Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Kars 1.Ağır Ceza Mahkemesi 25/10/1989 gününde 82/132 sayı ile:dava Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde uzun süre devam edip safahattan geçmesine göre artık Sıkıyönetim Mahkemesince intacı gerektiği ve 1402 sayılı Kanununun 23.maddesine göre Sıkıyönetimin kalkmasından sonra dahi Sıkıyönetim Mahkemelerin ellerindeki davaları sonuçlandırmak üzere görev ve yetkilerinin devam edeceğini belirtarak, görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı kanunun 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Kars Cumhuriyet Baş Savcılığının 1/12/1989 günlü 640 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık

Av

Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Mevrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, İhsan Özkaya, Ersin Eserol, Nursafa Pandar ve Dr. Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 28/12/1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Hakim Yarbay Ertan Urunga'nın adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü ve yazılı düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Atılı suçtan dolayı sanık İzzet Akıllı hakkında suçun işlendiği ile ri sürülen Kars İlinde 19/11/1985 ve bilahare tüm yurttta 19/7/1987 tarihlerinde Sıkıyönetim kaldırılmış bulunmasına göre görevli yargı yerinin tayin ve tespit edilebilmesi için öncelikle "sıkıyönetimin kaldırılması halinde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkiini" düzenleyen 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 23. maddesinin gözönünde tutulması gerekir.

Sözü edilen maddede aynen "sıkıyönetimin kaldırılması durumunda sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalar sonuçlandırılıncaya kadar bu mahkemelerinin görev ve yetkileri devam eder.....Kamu davası açılmamış dosyalar ile duruşmanın tatiline karar verilmiş davalar, durumlarına, mahiyetlerine ve kanun hükümlerine göre görevli ve yetkili mercilere gönderilir" denilmektedir.

Olay yerinde açıklandığı üzere müteaddit aramalara rağmen bulunamayan ve hakkında ihzar müzekkeresi çıkarılmasına rağmen yakalanamayan sanık İzzet Akıllı hakkında, Erzincan 3.Ordu Komutanlığı Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesince duruşmanın tatiline karar verilmiş bulunmasına göre, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 23/son. maddesi uyarınca verilen görevsizlik kararı Kanuna uygun bulunduğundan, bu sanığa ait davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Kars 1. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Kars 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25/10/1989 günlü, 82/192 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına kesin olarak 28/12/1989 gününde karar verildi.

Başkan
Muammer TURAN

Üye
Mevrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
İhsan Özkaya

Üye
Ersin Eserol

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr. Önder Ayhan

S/E